

Дејан САВОВСКИ

САД VERSUS РУСИЈА

Крајот на дваесеттиот век го одбележаа низа радикални промени кои сè уште го трасираат патот за нова квалитетна содржина и облик на меѓународната сцена, кој е во насока на развојот на меѓународните односи. Односно со тоа почна една нова ера, ослободена од стравот на теророт, посилен во стремежот кон правичност и сигурна во насоченоста кон мирот. Меѓутоа, наспроти оптимистичките очекувања дека процесот на некогашната конфронтација ќе доведе до конструктивна соработка и која требаше да биде фаза на наводното зближување меѓу двете сили, не се случи. Денес светот повторно се соочува со бројни предизвици кои произлегуваат од сложеноста на односите меѓу овие два субјекта. Поставувањето на ракетниот систем и недефинираниот статус на Косово, кризата во Ирак и најважниот сегмент - влијанието и контролата на Кавкаскиот нафтен басен, дефинитивно повторно ќе ја исцрта линијата на кофронтација меѓу старите ривали. Тука би ја издвоил политиката на САД, чија единствена цел е создавање поредок кој би бил во функција на остварување на нејзините глобални интереси за доминантна позиција во светот, како и политиката на Русија која ќе се обиде да влезе на голема врата и да ѝ покаже на меѓународната заедница дека повторно настапува како глобална сила. Кај Русите сè уште е присутна носталгијата за изгубената империја, чувството на изолација и нивната маргинализација на политичката сцена. Како проблем се јавува и географското ширење на НАТО кон границите со Русија, со што се појавува и една противречност од аспект на тоа дека Алијансата се јавува како извозник на стабилност и промотор на процесот на демократизација на поранешните социјалистички земји. Всушност, со тоа Русија се става во една целосна изолација, а се овозможува создавање на униполарност и целосна доминација од страна на САД. Поради тоа и Русија, во насока на соработката со Алијансата, на ова чувствително прашање бара да биде условно заштитена од осцилациите на актуелната политичка ситуација, особено ако се однесува на поканата за членство во НАТО, на некои од земјите

ЧОВЕКОВАТА ПРИРОДА НА НЕКОЈ НАЧИН МОЖЕБИ БИЛА ПРИЧИНА ЗА ВОЈНАТА НО, ИСТО ТАКА, БИЛА ПРИЧИНА И ЗА МИРОТ.

на руската заедница. Доколку на ова се гледа од еден друг агол, дека Алијансата ќе го одложи приемот на нови членки поради рекомпонирањето на содржината и зачувувањето на физиономијата, компромисот меѓу двете сили дефинитивно е пропаднат.

Претседателите на двете најголеми сили разговараа токму за овие најгорливи прашања кои ги мачат и двајцата, а воедно и цел свет. Средбата ја почнаа и ја завршија со една куртоазна и "искрена" порака дека и покрај големите несогласувања, единствено што заеднички гледаат во иднината е - мирот.

Во однос на прашањето за антиракетниот штит, состојбата е во слична "пат" ситуација. Но, овој пат последиците можат да се урнат врз целиот европски континент, и ако до неодамна констатиравме дека стариот биполарен свет претставува минато, логиката наведува дека студената војна повторно може да биде сурова реалност. Тука повторно е евидентна европската нефункционалност и неединственост кога дозволува Американците своето раскусурување со Русите да го прават токму на европско тло. Играта која се игра околу поставувањето на антиракетниот систем се одвива на самиот раб на бездната, а доколку се падне - враќање нема.

Се одржа и средба на највисоко ниво меѓу претседателите на двете најголеми сили. Разговараа токму за овие најгорливи прашања кои ги мачат и двајцата, а воедно и цел свет. Средбата ја почнаа и ја завршија со една куртоазна и "искрена" порака дека и покрај големите несогласувања, единствено што заеднички гледаат во иднината е - мирот. Со други зборови и двете страни останаа закопани во нивните ставови (рововски), иако беа дадени многу предлози како можни решенија. Токму поради овој неуспех, како што претходно посочив за статусот на Косово, последиците ќе ги сносат помалите држави. Една од тие колатерални жртви ќе биде и ние. Веќе е сосема извесно дека поради ветото кое Русија би го ставила во Советот за безбедност, слободно ќе може да се премине на т.н. план Б, кој нас ќе нè стави во многу незавидна позиција. До каде ќе води целата работа едноставно не се знае, но едно е сигурно последиците ќе бидат кобни.

Ќе завршам со нашиот еден и единствен протежер во сите насоки на интегрирање, без оглед дали станува збор европски или за евроатлантски, а тоа се САД. Без оглед колку нивните економски инвестиции во однос на другите се минорни и колку нивното пријателство е вистинско или лажно, нивната најголема инвестиција ќе биде ако успеат да нè извлечат од оваа дупка наречена Балкан и да нè протуркаат во една од двете институции. Бидејќи ако чекаме на нашите западни пријатели, ќе се изначекаме!